

Amikor még bárány legelt a Boráros-téren és a Nereidák-kútjánál konflis állt...

Dr. Lechner Jenő műegyetemi építésztanár emlékei
a régi Budapestről

A *Műszaki Világ* június 18-i számába egy városrendezési tanulmány-sorozat előszavaként cikket írt dr. Lechner Jenő műegyetemi építésztanár a régi Budapestről. A kedves, hangulatos előszóból közöljük az alábbi részleteket:

„Kedves vidéki városka volt ez a Budapest az én gyermekkoromban, félévszázaddal ezelőtt, melynek rendezetlen, fésületlen városnegyedeiben itt is, ott is hatástalanul, szerényen húzódtak meg ma többé-kevésbé büszkén ragyogó értékeink, mint a Lánchíd és az *Alagutkapuzat*, vagy a *pesti Vigadó*, a *Nemzeti Múzeum*, a budai *Várbazár* pompás architektúrája, fenn a Várhegyen a *Mária Terézia szárny barokk kastélyával*. Akkor még ősi, természetes környezetében hömpölygött a Duna széles, szabad perspektívát nyújtva a Lánchídtól az Összekötő-hídig, a vén Gellérthegy lábánál *fövenyes parttal*, a hegy sziklaóriásaihoz támaszkodó *apró vízkók* oromfalacskaival, a hegyen túl a *szeméttlerakódó teleppel*, mögötte a *szőlőkertek* végtelen zöldjével a Sósfürdőig. A Ferenc József-térről induló

omnibusszal

lehetett idáig eljutni, ez is „forsponttal” hajtatott fel a Lánchíd kaptatóján.

A mai Nagykörut helyén többnyire még csak

palánkok jeleztek a kitzüött új útvonal helyét,

mögöttük ásító *konyhakertekkel*, vagy éppen üres telkekkel. A mai Szabadság-tér helyén ott terpeszkedett az *óriási Újépület*, amint II. Józsefnek e roppant kaszárnyáját elnevezték.

A Boráros-téren

akácok külterület

volt, itt még *kis bárányt legeltettem,*

naponta odasétálva a Molnár-utca és Sörház-utca sarkán állott és *Arany János által is megénekelt „kétszer újra kezdeti” tetejű házról.*

Pesten is, Budán is csak

lepkelángzós gázlámpák

pislogtak esténként a zezzugos utcákon, ahol csak néha verte fel a csendet az egylovas „konflis” vagy a nyegle „gumirádlis”, amelyek ott standoltak a Belváros régi közkútjainak tövében, a *Nereidák kútjánál a Ferencrendiek temploma előtt*, vagy a *Halászlány-kútnál a dunaparti Hal-téren*. Dehogy is volt veszedelmes forgalom a városban, amelynek tágasabb terei még hangosak voltak a *longamétázó diákoktól*, mely labdajátékot később kiszorította a labdarugás sportja.

A milleniumi évek aranykorszakában indult rohamosabb fejlődésnek fővárosunk, a technikai tudományok és velük a forgalmi eszközöknek és magának a nagyvárosi forgalomnak is a fejlődésével. És csodálatos, hogy az akarás és cselekvés mennyire nem tudott egy szinten mozogni és kontaktusban együtt haladni. Könyvtárakra menő tanulmányokat írtak össze szakértőink például

a gyorsforgalmi vasúti hálózat

megoldásáról, fantasztikus programokat adtak és terveket rajzoltak Kugler Mihálytól *Zelovich* Kornélra négy évtizeden keresztül, de

a milleniumi földalatti vasút építése óta ezen a téren semmi sem történt.

Ma is büszkék vagyunk rá, hogy ez volt a kontinens első földalatti vasútja, de mennyire elmaradtunk vele a többi világváros mellett. Amíg világfürdővárosról ábrándozunk, ahol a külföldi betegeket a *halókocsiból liften szállítják egyenesen gyógyszállóbeli szobájába*, addig szakköreinknek is alig van tájékozásuk e nagyszabású problémák tervszerű hivatalos elgondolásairól.

Beszélünk, írunk a halálsorompós vasúti vonalaknak a városfejlődés útjából való kiküszöböléséről, pályaudvarok kitelepítéséről, a városon átvonuló **vasúti forgalom megoldásá-**

ról, de konkrét tervekről, amelyek megvalósításán programszerűen dolgoznak, a közvélemény nem tud semmit.

Nagy, összefüggő koncepciókat nélkülözve nőtt a város, a tovahaladó élet által sürgetett és az utolsó órában hevenyészett részletmegoldások alapján, amelyek már születésük pillanatában szűkségkép magukban hordották a legközelebbi jövő még súlyosabb problémáit.

Igy látom ma, deres fejjel a városépítés félszázados történelmi folyamatát...